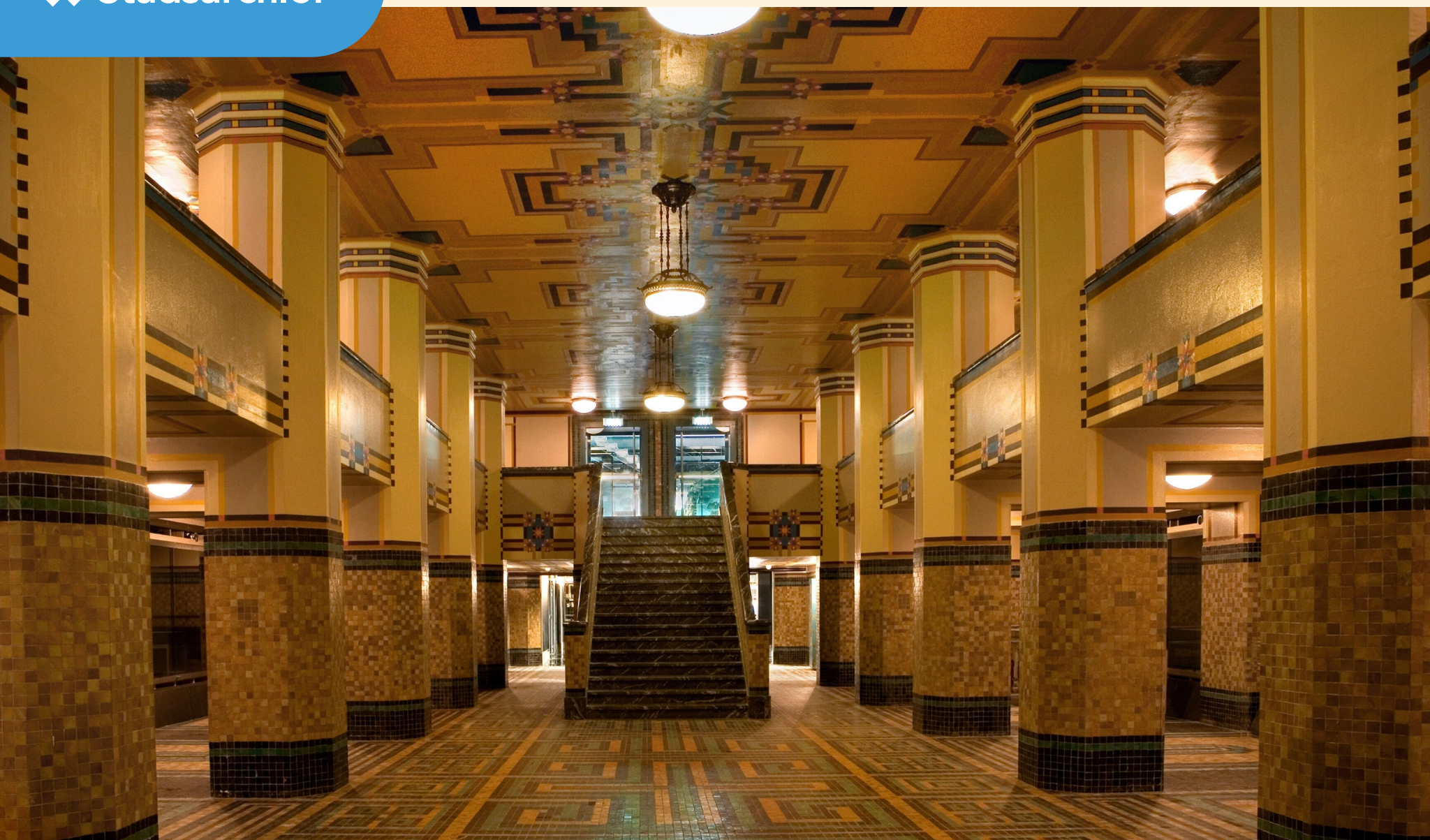
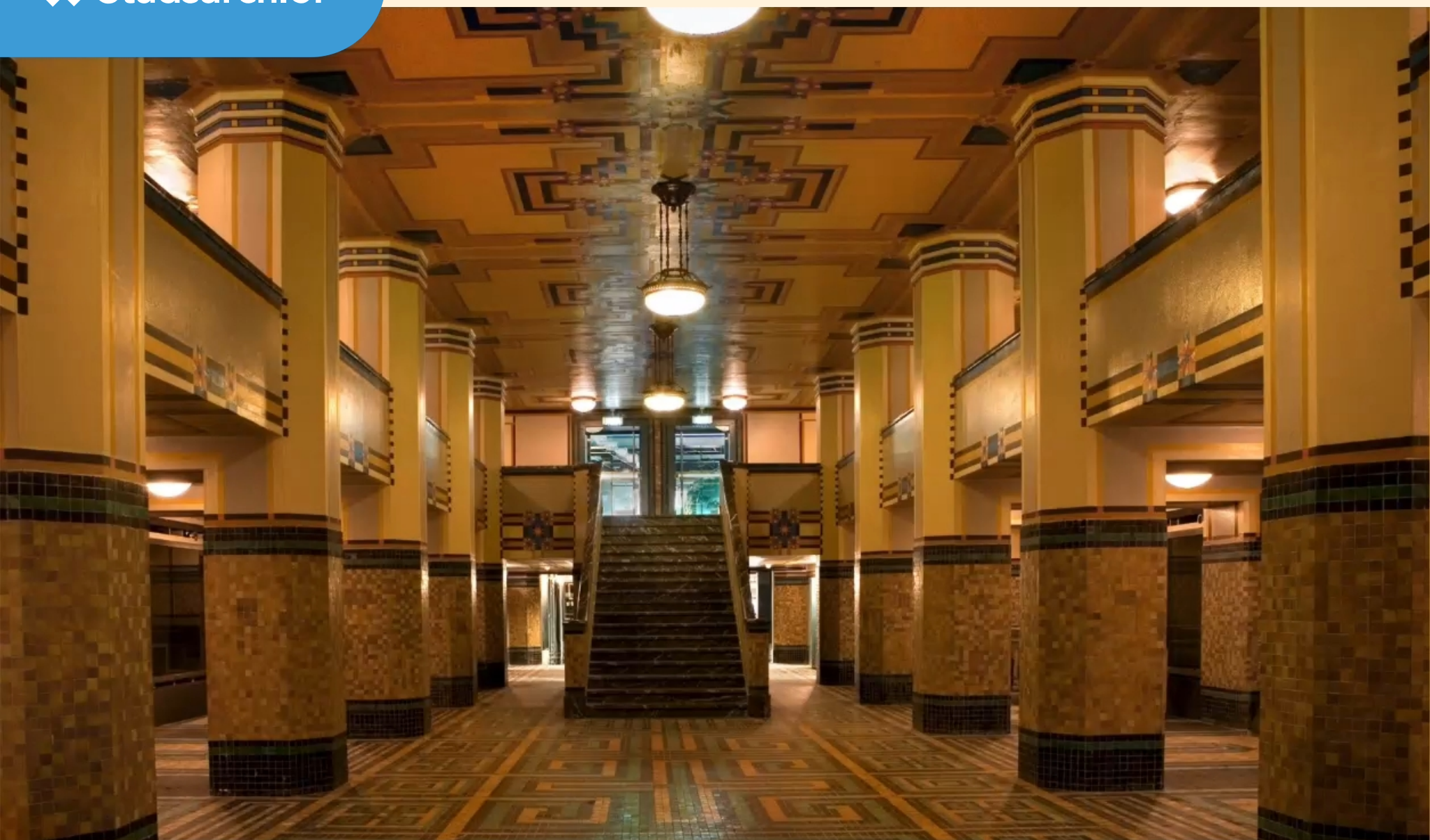

Welkom in de schatkamer van het Stadsarchief van Amsterdam!

Start het spel!

0.00

0.16

Welkom in de schatkamer in het stadsarchief van Amsterdam. Je staat nu voor de vitrine van de vondelingen. Met deze tablet word je vandaag meegenomen naar een andere tijd door middel van een verhaal. In dit verhaal ben jij

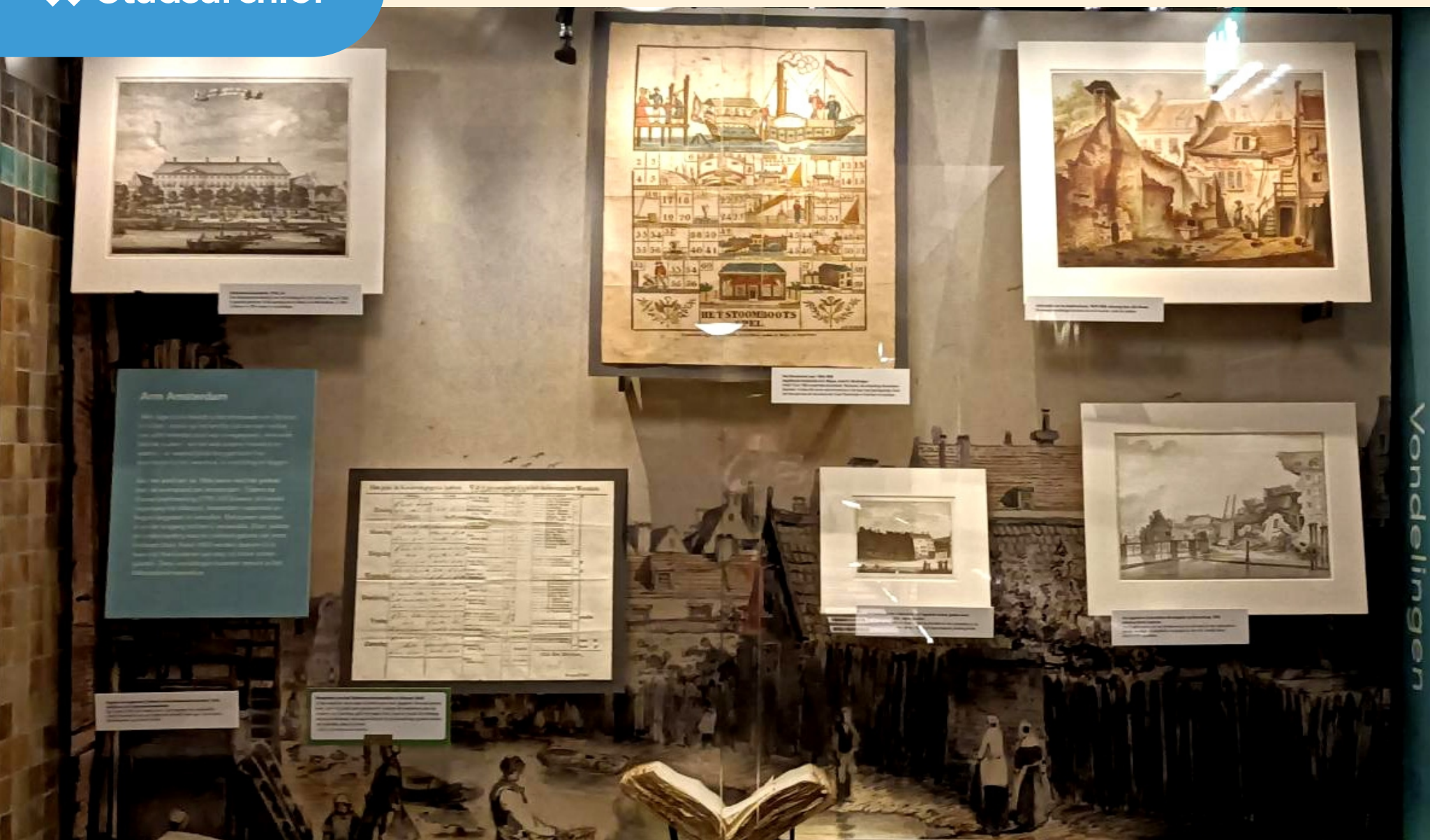
0.00

0.27

Jij woont in Amsterdam, Amsterdam is jarenlang een snelgroeiende rijke stad geweest. Dat kun je zien aan alle mooie grachtenpanden en de grote haven. Deze haven was de basis van de Verenigde Oost-Indische Company, de VOC.

Hoe kwam dat die tijden veranderden in Amsterdam?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

0.00

0.20

De VOC is in 1799 failliet gegaan. De handel stond stil en de mensen kregen steeds minder te besteden. Als jij om 5 uur s 'Ochtens over straat loopt zie je de armoede overal om je heen. Dwalend door de stad zie je dit duidelijk bijvoorbeeld

Hoe kun jij de armoede zien op het Leidseplein?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

0.00

0.21

De huizen zijn daar ingezakt en staan schots en scheef.

Gelukkig woon jij niet in zo'n rijkelui woning. Jij loopt geen gevaar dat er drie verdiepingen op je hoofd storten.

Langzamerhand loop je door de smalle straatjes terug naar je

In welke buurt woon jij?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

0.00

0.49

Je voelt je thuis in de Jordaan. Jullie wonen in één klein kamertje met het hele gezin, maar hebben tenminste een dak boven jullie hoofd. Wanneer je thuiskomt is het vreemd stil. Normaal hoor jij je zusje Anna Sophia huilen. Zij is net een

Wat zou er gebeurt kunnen zijn?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

Arm Amsterdam

'Met vijke in de mondt is het schreuwen van dit kind te stillen', stond op het briefje dat aan een meisje van acht maanden oud was meegegeven. Armoede had de ouders - net als vele andere moeders en vaders - er waarschijnlijk toe gebracht hun dochtertje bij het weeshuis te vondeling te leggen.

Aan het eind van de 18de eeuw was het gedaan

0.00

0.58

Je hebt een hekel aan je ouders: je denkt dat vader en moeder door de armoede jouw zusje te vondeling hebben gelegd. Wat een rot mensen. Natuurlijk heb je wel eens honger als er weer geen eten op tafel staat, natuurlijk heb je

Waar denk je dat ze terecht is gekomen?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

0.00

0.22

Je loopt over de Prinsengracht naar de ingang van het Aalmoezeniersweeshuis. Stiekem dwaal je door de gangen om te kijken of je Anna Sophia ergens kan herkennen. Maar wat zijn er veel kinderen! Zoveel geschreeuw en zo weinig

Hoe komt het dat het zo druk is in het weeshuis?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

0.00

0.16

Geen wonder dat het zo druk is. Met deze armoede in de stad Amsterdam worden iedere dag wel 2 of 3 kinderen te vondeling gelegd. Het weeshuis is gebouwd voor 800 kinderen maar er lopen er nu meer dan het dubbele rond.

Kunnen al deze kinderen wel te eten krijgen?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

0.29

Op een slimme manier vlucht je stiekem een rustige ruimte in. Daar vind je het eetlogboek. Ze krijgen iedere dag te eten al is het soms weinig voedzaam, gelukkig! Met kermis is het hier zelfs dubbel feest! Je bent verward. Je was zo boos op

Waarom legden ouders hun kind te vondeling?

Kijk in de vitrine, druk op verder als je het antwoord gevonden hebt.

Jan 1806
Van 1806

De Naam Van het kind
is Cecelia Kroon
gedoopt in de Roomsche
Kerk
Met ryge in de Mondt
is het schreuwen van
dit kind te stillen
geboorenden Laasten Maart
1805

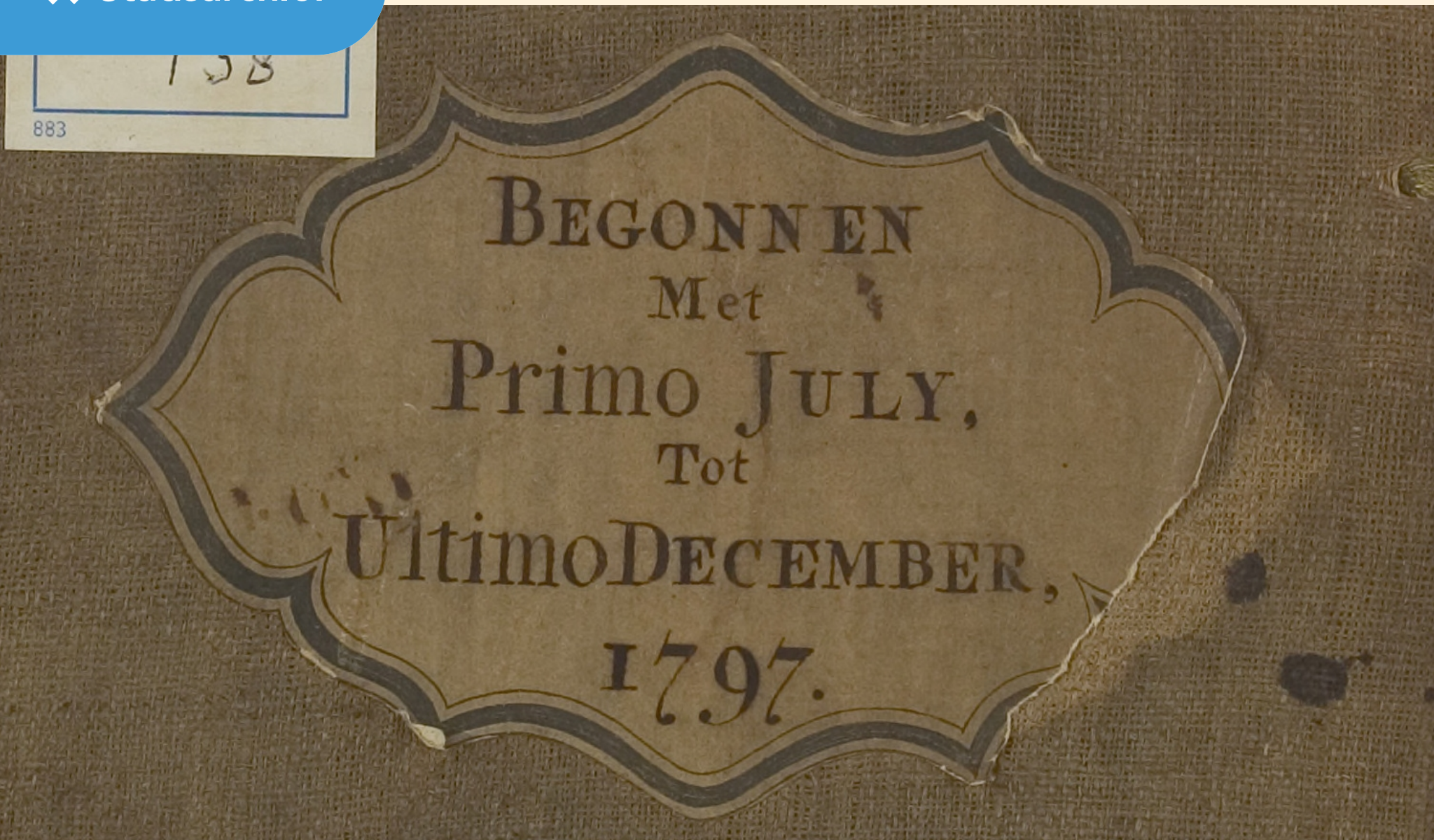
13 1997
dijns day 7 de Jan 1806
Javond te 12 uur gevonden
Een Meisje, eerst geboren
Van de Gylentiers Straat eig
gragt met lotte die
derris is niet armoe mege
Versoek den naam
Geveide Wit
Dit is een kind Tergant
Ingen Moed is want het is niet
Dat het Nemen van de Forloos
Ingen Zalkorn Anna maria te

0.00

0.11

Je vindt briefjes die bij de vondelingen gevonden werden.
Ouders legden hun kind niet zomaar te vondeling. Je kan het
briefje van Anna Sophia niet vinden.

Waarom kan je het briefje van Anna Sophia niet vinden?

Dit is eerder in het verhaal verteld, druk op verder als je het antwoord weet

0.00

0.45

Natuurlijk kun je het briefje niet vinden want jullie
achternaam stond niet op het briefje! Dan zouden je ouders
direct opgepakt worden. De regenten verzonnen zelf namen
voor de kinderen. Je leest veel bijbelnamen in het boek en

op de beaangr. by de regulerings over de armen

overleden 29 juny 1798 66, 55 december
Willemijntje van Luyk. vrouw van St grimmer
ende Kalvergang heeft een knysje zynde een
vondeling oudtoddagen genaamt
Anna Sophia Medaillon

overleden 21 dec 12 december
Geestruin Boele ende hateren St t haren h

Ze is overleden toen ze zeven maanden oud was.

Veel kinderen zijn door armoede en ziektes jong overleden. Het Aalmoezeniersweeshuis heeft veel vondelingen gered.

Vondelingen in het heden

Vondelingen in het verleden

Het Aalmoezeniersweeshuis was speciaal opgericht voor de allerarmste Amsterdammers.

Een aalmoezenier is iemand die voor de armen zorgt.

Er waren in 1800 twaalf weeshuizen in Amsterdam. Godsdienst bepaalde in welk weeshuis je terecht kwam.

Kon je nergens terecht dan ging je naar het Aalmoezeniersweeshuis

niet gedoopt Verzoeken Dit Kind

Dit kind is gebooren den 26 iulie en
nog niet gedoopt verzoeken dit kind
hendrika maria kornelder ge naamt
te worden als het uwe haren blijft
dit ge schiet wyt armoet protestant

**In het jaar 1817 werden de meeste
vondelingen gevonden**

Meer dan 850!!

Soms werd met de vondeling een object meegegeven zoals een halve speelkaart, munt, of lint.

Als de ouders het kind ophaalden, hadden zij het ander deel als bewijs.

Veel vondelingenbaby's waren nog te jong voor het weeshuis. Zij werden ondergebracht bij minnen.

Je kunt het vergelijken met een pleegmoeder.

in huys 6 April 10 december 1797
1806 627 Barta Spoor op de anjeliens graeft boven
de weduwe grool heeft een Jongetje Zynde
een Vondeling oud 7 weeffen
genaamt Johannes Franciscus de Zaar
verplaat 11 sept 1798 inde tuunstraat boven het
Zoute vis huys 3 feb 1801 by Leena Coerh
in de rooletradd
33 december

**De kinderen die bij een min onder
gebracht werden moesten naar het
weeshuis als ze oud genoeg waren**

Dit werd nauwkeurig bijgehouden

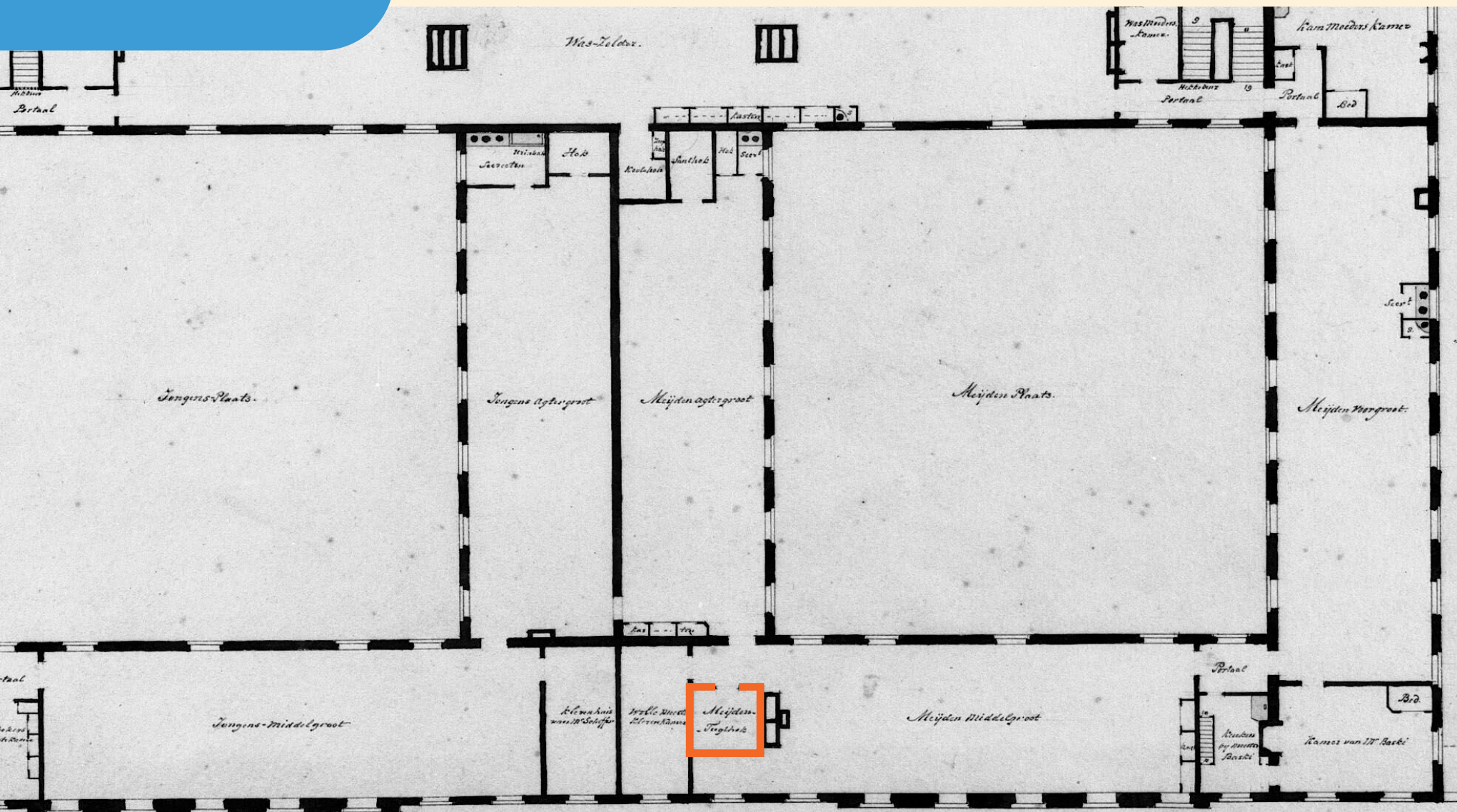
Het uniform voor jongens was een zwart pak met rode details, voor meisjes een donkere jurk met een wit schort.

Ze droegen ook een bandje om hun bovenarm, dit is het logo van het weeshuis

**Er werd veel kattenkwaad uitgehaald.
Zo werden de tinnen lepels, waarmee de
kinderen in het weeshuis aten, gestolen.**

Deze werden voor veel geld doorverkocht

Als straf moesten meisjes naar een klein kamertje, een soort cel, waarin ze werden opgesloten.

Op de plattegrond zie je hoe klein zo'n cel was

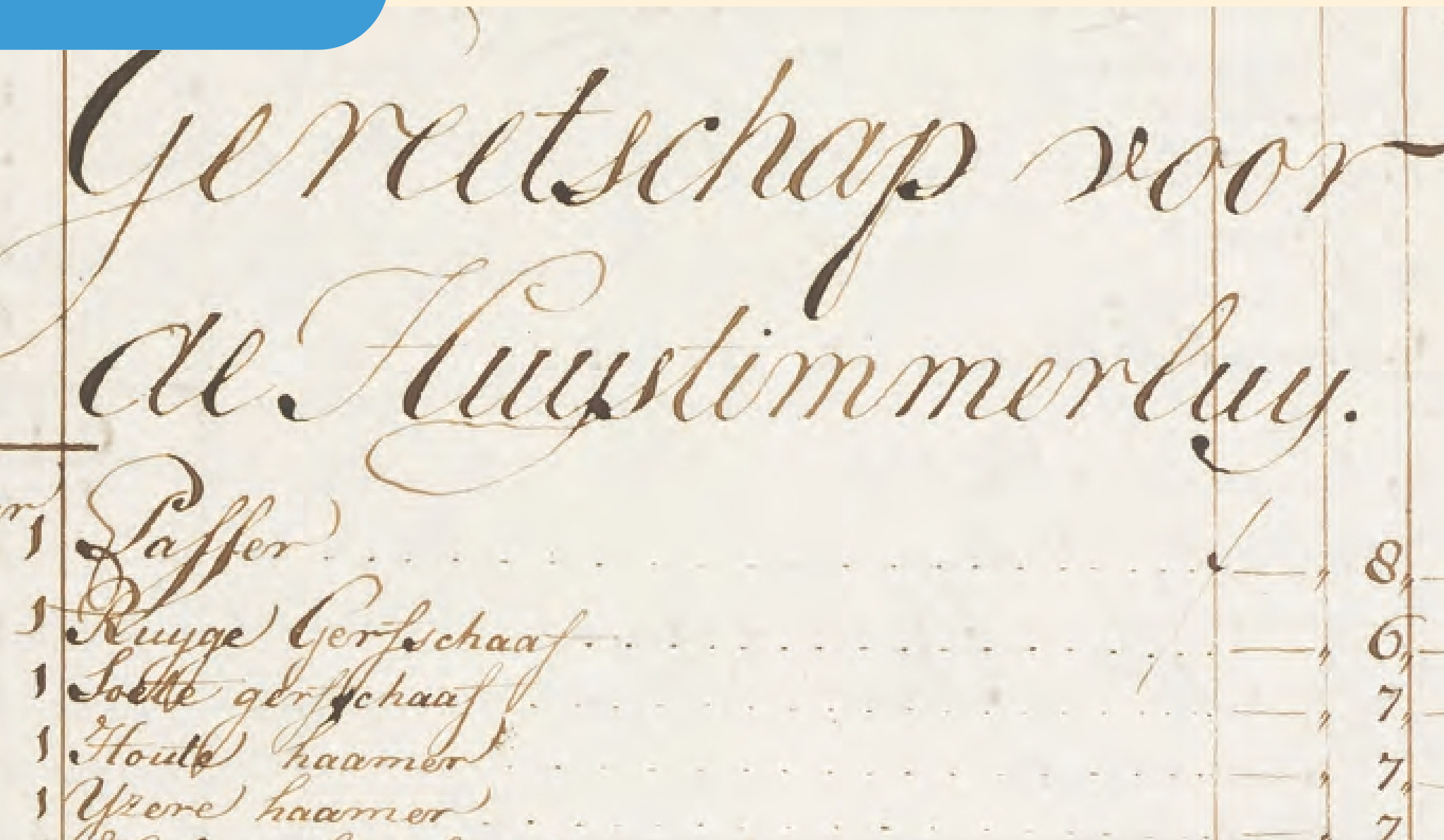
Oudere jongens kregen als straf een blok aan hun been.

Zo konden ze niet weglopen.

**De weeskinderen gingen naar school.
Ze leerden lezen, schrijven en bidden.
De school zat in het weeshuis.**

In die tijd gingen veel kinderen niet naar school

Oudere meiden werden opgeleid tot dienstmeid, oudere jongens tot bijvoorbeeld timmerman.

Na hun opleiding werden ze ergens aan het werk gezet

Het weeshuis stond onder leiding van belangrijke Amsterdamse mannen en vrouwen: de regenten en regentessen.

Dit waren rijke mensen met veel aanzien zoals artsen en apothekers

Iedere regent had een eigen functie: de financiën, het personeel of de keuken

De regentessen hielden zich bezig met de kinderen zelf.

**Omdat de regenten alles noteerden
zijn er boekenplanken vol administratie
bewaard gebleven**

Hierdoor weten we zoveel van de kinderen in het weeshuis

In 1825 sloot het Aalmoezeniers- weeshuis definitief haar deuren.

De weeskinderen werkten toen al of werden overgeplaatst.

**Het Aalmoezeniersweeshuis bestaat
nog steeds maar is geen weeshuis meer,
maar word waarschijnlijk een hotel**

Het is maar 11 minuutjes lopen vanaf hier!

Door ongewenste zwangerschap of slechte leefomstandigheden worden nog steeds kinderen te vondeling gelegd

Ondanks beschikbare hulp van de overheid

Te vondeling leggen is nog steeds strafbaar. Vondelingenkamers in ziekenhuizen bieden een legale optie.

Omdat er dan direct hulp voor de baby aanwezig kan zijn

In de vondelingenkamer bieden verpleegkundigen hulp, maar de moeder kan de baby ook anoniem afstaan.

Anoniem afgeven kan in geval van nood

In het ledikant ligt een envelop met daarin twee unieke puzzelstukjes. Voor eventuele latere hereniging.

Bijna net als vroeger!

Als de moeder de vondelingenkamer verlaat, gaat de deur automatisch achter haar op slot.

Via een stil alarm en een camera zien hulpverleners dat er een baby ligt.

Als ouders niet meer kunnen of willen zorgen voor hun kind, wordt hun kind opgevangen in een tijdelijk pleeggezin.

Zo krijgen de ouders drie maanden bedenktijd

Na deze drie maanden wordt hun kind in een vast pleeggezin geplaatst en na een jaar kan adoptie plaats vinden

Voordat het kind geadopteerd wordt, wordt er aan de ouders toestemming gevraagd